

شش روشی که دوباره

بخش
امید
نگاه‌های

(تجربه‌های معلمان)

نویسنده:
شرلی اسلیک
مترجم:
الهام سلیمی

اشاره

بیش از پنج سال از بازنشسته شدنم از معلمی می‌گذرد. در این پنج سال اوقات فراغت زیادی پیش رو داشتم تا بتوانم سال‌های تدریس را ارزیابی کنم. با نگاهی به حدود چهار سال قبل، از سال‌های اشتغال به معلمی حس رضایت و خشنودی به من دست می‌دهد. احساس می‌کنم توانسته‌ام از عهده وظایف به‌خوبی برآیم. من به کار کردن با بچه‌های دوره متوسطه عشق می‌ورزیدم و از چالش رویارویی با دانش‌آموزانی که از ریاضیات متنفر بودند و من می‌کوشیدم تغییراتی در وضعیت آنها ایجاد کنم لذت می‌بردم. اما امروز اگر قرار باشد دوباره سرکلاس درس برگردم، با تجربه‌هایی که اینک اندوخته‌ام، مطمئناً بسیاری از کارهای قبل را تکرار نخواهم کرد! «آزموده را آزمون خطاست.»

روش‌هایی که حتی نمی‌توانم تصور کنم روزی بتوانم بدون آنها سر کلاس درس حاضر شوم، هفت روش هستند و من همچنان از آنها بهره خواهم برد.

۱. استفاده از وایت‌بردهای شخصی

سال‌ها قبل با خرید تخته‌ای از الوار فروشی، تابلوهای سفیدی برای استفاده بچه‌های کلاس ساختم. من هنوز تابلوهای سفیدم را دارم و بدون آنها تدریس برایم ممکن نیست. مقداری از پولم را نیز صرف خرید ماژیک‌های وایت‌برد و چند جعبه دستمال برای پاک کردن تخته‌ها کردم. اما وایت‌برد کدام ویژگی را دارد که آن را بی‌نظیر جلوه می‌دهد؟

الف. این تخته‌ها ابزار آموزشی شگفت‌انگیز ذهن‌محوری هستند. مدت‌ها قبل از اینکه در مورد «آموزش ذهن‌محور» اطلاعاتی کسب کنم، وایت‌برد را بخشی مهم از آموزش می‌دانستم و زمانی که به کاربرد مؤثر آن در آموزش ذهن‌محور پی بردم، متعجب نشدم.

ب. دانش‌آموزان استفاده از وایت‌برد را دوست دارند. این ابزار باعث می‌شود توجه آنها به معلم و درس معطوف شود.

ج. وایت‌برد امکان بررسی سریع و اجمالی آموخته‌ها را فراهم می‌کند (دانش‌آموز پاسخ را روی وایت‌برد می‌نویسد و آن را تا وقتی معلم ببیند نگاه می‌دارد). به این ترتیب، اشتباهات به سرعت شناسایی می‌شوند.

۲. واگذاری برخی مسئولیت‌ها به دانش‌آموزان؛ روالی که طی سال‌ها شکل گرفته بود.

برای هر یک از کارهای کلاس (مانند حضور و غیاب، دیدن تکالیف، تنظیم ساعت‌های جبرانی) روشی ابداع کرده بودم که به تدریس لطمه‌ای

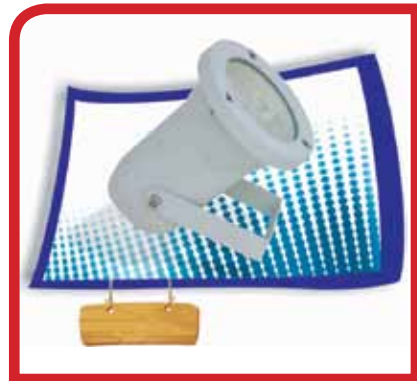

ره به کار خواهیم برد

نمی‌زد. مسئولیت‌هایی به دانش‌آموزان محول می‌شد و بار سنگینی از امور کم‌اهمیت‌تر را از دوش من برمی‌داشت.

۳. بهره‌گیری از روش مشارکتی

یادگیری مشارکتی^۲ به‌عنوان روشی برای آموزش مهارت‌های گروهی مطرح است. به‌نظر من این روش هر آنچه را که به رفتار مربوط می‌شود در بردارد و برای تمام سنین مؤثر است. به‌طور کلی، معلمان قبول دارند که با استفاده از این روش دانش‌آموزان می‌توانند از خواسته‌های معلمان خود تصویر دقیقی ترسیم کنند.

۴. شوخ‌طبعی در موقعیت‌های مناسب

شوخ‌طبعی از تشنج‌زایی موقعیت‌های دشوار می‌کاهد. با شوخ‌طبعی می‌توان بر دانش‌آموز سرسخت غلبه کرد. در شرایط دشوار و مسئله‌ساز کلاس درس شوخ‌طبعی می‌تواند شما را در مسیر حرفه‌ای‌تان حفظ و سرپا نگاه‌دارد.

۵. سیاست نمره دادن ابداعی (ندادن نمره کمتر از پنجاه برابر ده در نظام آموزشی ما) به دانش‌آموز.

برخی از دانش‌آموزان به دلایل گوناگون از عهده امتحانی بر نمی‌آیند. در این صورت، گذراندن آن درس برای آن دانش‌آموز واقعاً غیرممکن خواهد شد. در چنین شرایطی، دیگر دانش‌آموز دلیلی برای تلاش در آینده نخواهد داشت. دانش‌آموزی که در امتحان نمره ده می‌گیرد، نمره خوبی نگرفته است، ولی همین نمره کم‌انگیزه‌ای برای تلاش بیشتر او خواهد شد تا بکوشد در آینده نمرات بهتری کسب کند. دانش‌آموزان چنین فرصتی را مغتنم می‌شمارند و عموماً از آن استفاده خوبی می‌کنند. این در حالی است که معلم هم با اتخاذ سیاست نمره دادن، در واقع چیزی را از دست نداده است.

۶. استفاده از پروژکتور (اورهد)

پشت کردن به کلاس در هنگام تدریس، می‌تواند در عرض تنها چند ثانیه موجب هرج و مرج شود و از آنجا که در تدریس ریاضیات باید به میزان زیادی از تابلو استفاده کرد، من برای حل این مشکل از پروژکتور استفاده می‌کردم تا لازم نباشد به کلاس پشت کنم. به این ترتیب، همیشه رو در روی کلاس بودم و حواس بچه‌ها نیز کاملاً جمع بود و هر چیزی که قبلاً روی برگ‌های شفاف نوشته بودم تا آخر دوره و برای مراجعات بعدی حفظ می‌شد. البته امروزه روش‌های جدید دیگری نیز وجود دارند که می‌توان آن‌ها را به این موارد اضافه کرد.

پی‌نوشت.....

1. cooperative Learning

یادگیری مشارکتی روشی است در آموزش. در این روش دانش‌آموزان به صورت گروهی و معمولاً با هدف انجام کار مشخصی با یکدیگر همکاری می‌کنند. این روش به دانش‌آموزان کمک می‌کند مهارت‌های راهبری و هدایت جمع و کار کردن با دیگران را در خود ایجاد کنند. در این روش، دانش‌آموزان با استعداد در کنار دانش‌آموزان کم‌استعداد قرار می‌گیرند. این کار با هدف یاری رساندن به دانش‌آموزان کم‌استعداد به وسیله دانش‌آموزان بااستعداد انجام می‌شود. افراد درون‌گرا یعنی کسانی که ترجیح می‌دهند به تنهایی کار کنند و روشی مستقل را در یادگیری پیش بگیرند، ممکن است با این روش مشکل داشته باشند.

منبع

http://www.en234.com/Reference_and_Education/Teaching/20087.html